

**Izvješće
Stručnog povjerenstva
o reakreditaciji
poslijediplomskoga sveučilišnog (doktorskog) studijskog programa
Humanističke znanosti
Sveučilišta u Zadru**

**— Datum posjeta:
6. prosinca 2017. godine**

Siječanj 2018.

SADRŽAJ

UVOD	3
KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA	5
PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE	6
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA	6
PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA	6
NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA	7
PRIMJERI DOBRE PRAKSE	7
USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA	7
OCJENA KVALITETE	9

UVOD

Stručno povjerenstvo, koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO), izradilo je Izvješće o reakreditaciji poslijediplomskoga sveučilišnog (doktorskog) studijskog programa *Humanističke znanosti* na temelju Samoanalize, popratne dokumentacije i posjeta Sveučilištu u Zadru.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje, javno tijelo koje je punopravan član Europskog registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Quality Assurance Register for Higher Education – EQAR*) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA*), u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09) i Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10), provodi reakreditaciju visokih učilišta, odnosno njihovih studijskih programa. Ovdje je riječ o reakreditaciji dijela djelatnosti visokih učilišta, odnosno sveučilišnih poslijediplomskih studijskih programa.

Akreditacijski je savjet Agencije imenovao Stručno povjerenstvo kao neovisno stručno tijelo kako bi provelo neovisno vrednovanje poslijediplomskoga sveučilišnog studija.

Izvješće sadrži:

- kratak opis studija
- preporuku Stručnog povjerenstva Akreditacijskom savjetu Agencije
- preporuke za poboljšanje kvalitete i prijedloge mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadnog praćenja)
- kratku analizu prednosti i nedostataka
- popis uočenih dobrih praksi
- zaključke o usklađenosti s propisanim uvjetima izvođenja studija
- zaključke o usklađenosti s kriterijima za ocjenu kvalitete.

Članovi Stručnog povjerenstva:

- dr. Igor Štiks, University of Edinburgh, Ujedinjeno Kraljevstvo, predsjednik Stručnog povjerenstva
- emeritus dr. Svein Mønnesland, University of Oslo, Norveška
- dr. Catherine MacRobert, Oxford University, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Katrin Boeckh, University of Regensburg, Njemačka
- dr. Ljiljana Šarić, University of Oslo, Norveška
- dr. Ljiljana Reinkowski, Universität Basel, Švicarska
- dr. Rozita Dimova, Ghent University, Belgija
- dr. Vladimir Unkovski-Korica, University of Glasgow, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Harm Goris, Tilburg University, Nizozemska
- dr. David Maxwell, Emmanuel College Cambridge, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Elzbieta Osewska, Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw, Poljska
- dr. Mikhail Dmitriev, Central European University, Mađarska
- dr. Andrej Blatnik, Univerza v Ljubljani, Slovenija

- dr. Vincent Gaffney, University of Bradford, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Mika Vahakangas, Lund University, Švedska
- dr. Nicole Butterfield, Marie Curie Fellow, Szeged University, Mađarska
- dr. Elżbieta Gajek, University of Warsaw, Poljska
- dr. Kyle Jerro, University of Essex, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Nadia Mifka-Profozic, University of York, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Moreno Mitrović, University of Cyprus, Cipar
- Dajana Vasiljevicová, Charles University, Prag, Češka
- dr. Christian Neuhäuser, Universitaet Dortmund, Njemačka
- dr. Dries Bosschaert, KU Leuven, Belgija
- dr. Oliver George Downing, University of Liverpool, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Hanoch Ben-Yami, Central European University, Mađarska
- dr. Vieri Samek Lodovici, University College London, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Anna Meens, Leiden University, Nizozemska
- Kevin Kenjar, University of California, Berkeley, Sjedinjene Američke Države
- Sonja Kačar, University Toulouse II – Jean Jaurès, Francuska
- Garrett R. Mindt, Central European University, Mađarska
- Mišo Petrović, Central European University, Mađarska.

Sveučilište su posjetili:

- dr. Igor Štikš, predsjednik Stručnog povjerenstva
- dr. Ljiljana Šarić, University of Oslo, Norveška
- dr. Rozita Dimova, Ghent University, Belgija
- dr. Mikhail Dmitriev, Central European University, Mađarska
- dr. Nicole Butterfield, Marie Curie Fellow, Szeged University, Mađarska
- dr. David Maxwell, Emmanuel College Cambridge, Ujedinjeno Kraljevstvo.

U analizi dokumenata, studijskom posjetu i pisanju Izvješća, podršku je radu Stručnog povjerenstva pružila:

- Đurđica Dragojević, koordinatorica i prevoditeljica tijekom posjeta, AZVO.

Tijekom posjeta Stručno je povjerenstvo održalo sastanke s:

- upravom
- voditeljima doktorskog studija
- doktorandima
- vanjskim dionicima
- alumnijima
- mentorima
- administrativnim osobljem.

KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

Naziv studijskog programa iz dopusnice: Humanističke znanosti

Nositelj: Sveučilište u Zadru

Izvođač: Sveučilište u Zadru

Mjesto izvođenja: Sveučilište u Zadru

Područje i polje: znanstveno područje humanističke znanosti; znanstvena polja: etnologija i antropologija, filologija, filozofija, interdisciplinarne humanističke znanosti, povijest umjetnosti, znanost o umjetnosti.

Broj doktoranada: 218

Broj doktoranada kojima studij financira Sveučilište: 19

Broj doktoranada koji sami financiraju studij: 133

Broj neaktivnih doktoranada (nisu redovno upisali godinu, ali još uvijek imaju pravo studiranja): 57

Broj mentora na doktorskom studiju: 154 (+ 33 komentora)

Broj nastavnika na doktorskom studiju: 187 (od čega je 57 zaposlenika Sveučilišta u Zadru)

Omjer broja mentora i doktoranada: 1 : 1 (upis bez mentora nije moguć). Mentor može istodobno mentorirati najviše 3 doktoranda.

Omjer potencijalnih mentora i ukupnog broja doktoranada: 182 : 152

Ishodi učenja studijskog programa

Po završetku ovoga stupnja obrazovanja doktorandi će biti sposobni:

IU1: prezentirati zaključke i rezultate originalnog istraživanja stručnoj i općoj publici na jasan i efikasan način

IU2: sustavno razumijevati bit znanstvenog područja u kojem student djeluje

IU3: sustavno razumijevati bit primijenjenoga znanstvenog područja istraživanja u kojem student djeluje

IU4: razviti kvalitete i generičke vještine za kontinuirano napredovanje u teorijskom i/ili primijenjenom istraživanju i razvoju novih tehnika, ideja i pristupa

IU5: originalno doprinositi korpusu znanja što se verificira kroz publiciranje u nacionalno i međunarodno priznatim publikacijama

IU6: kritički analizirati, evaluirati i sintetizirati nove i kompleksne ideje

IU7: stvarati sudove o kompleksnim temama u okvirima relevantne društvene, znanstvene i etičke odgovornosti

IU8: postizati i interpretirati nova znanja kroz originalno istraživanje i publiciranje rezultata vlastitih istraživanja

IU9: razviti kvalitete i generičke vještine za zapošljavanje i samozapošljavanje

IU10: primijeniti znanja za izradu konceptata te izradu i implementaciju projekata koji će generirati nova znanja, primjene i razumijevanje.

Omjer nastave i istraživanja: program je individualiziran i ne sadrži organizirana predavanja (istraživački rad, poučavanje i nastava zajedno iznose 80 ECTS bodova u strukturiranom dijelu programa, ovisno o planu istraživanja i izvode se kroz konzultacije s mentorima).

PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE

Na temelju postupka reakreditacije, odnosno procjene dostavljenog materijala (Samoanaliza i dr.), posjeta Sveučilištu i razgovora predviđenih protokolom posjeta Stručnog povjerenstva, Stručno povjerenstvo donosi neovisno mišljenje u kojem Akreditacijskom savjetu Agencije preporučuje

1. izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti - izdavanje dopusnice i dodjelu oznake *visoka kvaliteta*.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Treba povećati broj prijava na međunarodne izvore financiranja i broj sudjelovanja u zajedničkim projektima kako bi se pokrenuli istraživački projekti u kojima doktorandi mogu sudjelovati.
2. Preporučuje se osnivanje zaklade koja bi doktorandima koji se sami financiraju omogućila provođenje terenskih istraživanja, sudjelovanja na međunarodnim konferencijama i sl. Također, preporučuje se osigurati veći broj Erasmusovih stipendija za doktorande.
3. Preporučuje se uvođenje nekog oblika nadoknade za mentore koji sudjeluju u studijskom programu (primjerice, smanjenje nastavnog opterećenja, stručno usavršavanje u trajanju od barem jednog semestra, sufinanciranje međunarodnih putovanja i sl.).
4. Doktorandima zaposlenim na Sveučilištu u Zadru trebalo bi omogućiti razdoblje u trajanju od barem jednog semestra tijekom kojega bi se mogli posvetiti isključivo istraživanju bez obveza izvođenja nastave (apsolventski semestar).
5. Treba unaprijediti međunarodnu vidljivost studijskog programa s ciljem privlačenja većeg broja stranih studenata i mentora.
6. Uz postojeće doktorske praktikume koji se izvode unutar pojedinih znanstvenih disciplina, trebalo bi zaposlenicima i studentima omogućiti i povremene susrete s kolegama koji rade u drugim disciplinama.

PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Iznimno motivirani studenti koji predaju prijedloge istraživanja na početku studija, entuzijastični mentori koji svoj posao obavljaju *pro bono* i opće ozračje kolegijalnosti i uzajamne podrške.
2. Individualno prilagođeno mentorstvo i nastava.
3. Redovni doktorski praktikumi.
4. Razmjerno visoka stopa završnosti studija (u usporedbi s hrvatskim prosjekom).
5. Prilagodljivost programa i učinkovito raspolaganje vremenom doktoranada.
6. Objavljeni studentski radovi u pravilu su visoke kvalitete.

NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Nedostatak financiranja, osobito za studente koji nisu zaposlenici Sveučilišta.
2. Ograničen broj međunarodnih projekata.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Riječ je o dobro organiziranom studijskom programu bez školarina.
2. Nastavni sadržaji i program su individualizirani i usmjereni na istraživanje i rad na doktorskoj disertaciji uz stalnu suradnju s mentorom.
3. Postoje redovni doktorski praktikumi na kojima doktorandi predstavljaju trenutno stanje svojih istraživanja drugim doktorandima i mentorima.
4. Postoje redovni znanstveni skupovi u organizaciji pojedinih odjela na kojima doktorandi mogu predstaviti radove široj publici.

USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA

Minimalni zakonski uvjeti	
1. Visoko je učilište (VU) upisano u Upisnik znanstvenih organizacija u znanstvenom području dokorskog studija i ima pozitivan ishod reakreditacije (dopusnicu) za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje.	DA
2. VU ima „vertikalnu“ studijskih programa (izvodi preddiplomske i diplomske sveučilišne studijske programe) koji vode do dokorskog studija u istom području i polju ili poljima (u slučaju interdisciplinarnih studija) te potreban broj nastavnika, kao što je definirano 6. člankom Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/2010).	DA
3. VU ima zaposlen potreban broj znanstvenika, kako je definirano 7. člankom Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/2010).	DA
4. Više od 50 % sadržaja na visokom učilištu izvode vlastiti nastavnici (nastavnici u punom radnom odnosu i izabrani u znanstveno-nastavna zvanja).	DA
5. Omjer je nastavnika i studenata na cijelom visokom učilištu ispod 1 : 30.	DA
6. Visoko je učilište osiguralo javnost disertacija.	DA
7. Visoko je učilište osiguralo postupak oduzimanja akademskog stupnja (dr. sc.) odredbama statuta ili drugoga općeg akta, ako se utvrdi da je stečen protivno propisanim uvjetima za njegovo stjecanje, grubim kršenjem pravila studija ili na temelju disertacije koja je plagijat ili krivotvorina.	DA
Dodatni uvjeti Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja	
1. VU (ili više njih) ima barem pet nastavnika izabranih u znanstveno-nastavna zvanja u polju ili poljima relevantnim za izvođenje studija, uključenih u izvođenje dokorskog studija.	DA
2. VU u postupku posljednje reakreditacije ima standard Znanstvena i stručna	DA

djelatnost ocijenjen najmanje <i>djelomično provedeno</i> (3).	
3. VU ima program doktorskog studija usklađen sa strateškim programom znanstvenog istraživanja.	DA
4. Omjer mentora i doktoranada na visokom učilištu nije veći od 1 : 3.	DA
5. Mentori (svi) udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnome radnom mjestu ili suradničkom (post. doc.) i ima barem dvije godine istraživačkog post. doc. iskustva b) aktivan znanstvenik u znanstvenom području doktorskog studija (u posljednjih pet godina objavljivao znanstvene radove, sudjelovao na međunarodnim znanstvenim skupovima i/ili sudjelovao u projektima (t. 2. Mentori i doktorandi) c) potvrđuje izvedivost okvirnog plana istraživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme) d) osigurava potrebne uvjete (uključujući financijsku podršku) za provedbu znanstvenih istraživanja doktoranada (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenog projekta ili na druge načine e) prošao neku vrstu osposobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.) f) ima pozitivno mišljenje visokog učilišta o mentorskom radu.	a) DA b) DA c) DA d) DA e) DA f) DA
6. Nastavnici udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnome radnom mjestu b) aktivan znanstvenik, prepoznat u polju predmeta koji predaje (t. 1.).	a) DA b) DA
7. Mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme, ocjenu i obranu doktorskog rada.	*
*Komentar: U razgovorima vođenim tijekom posjeta, svi su prisutni izjavili kako mentor ne bi trebao biti član povjerenstva, ali Sveučilište to propisuje kao obvezu. Savjetujemo Sveučilište da prilagodi propise barem u slučaju ovoga studijskog programa kako bi osiguralo visoku kvalitetu poslijediplomskih studijskih programa, a osobito imajući u vidu kako ni mentori ni doktorandi takvu promjenu ne smatraju ni na koji način problematičnom.	
8. Program doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnoga/samostalnoga istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u svrhu istraživanja i dr.	DA
9. U slučaju združenih, zajedničkih studija te doktorskih škola (na sveučilišnoj razini), VU suradnju potkrepljuje odgovarajućim ugovorima; program izvodi s akreditiranim visokim učilištima (za zajedničke i združene doktorske studije), odnosno program izvodi (na doktorskoj školi) na način koji udovoljava svim propisanim uvjetima te osigurava kvalitetnu koordinaciju i podršku doktorandima. Pokrivenost je nastave vlastitim nastavnicima (svih izvođača) barem 80 %.	Nije primjenjivo

OCJENA KVALITETE

	OCJENA KVALITETE I OBJAŠNENJE POVJERENSTVA
1. RESURSI: 1. NASTAVNIČKI, MENTORSKI I ISTRAŽIVAČKI KAPACITETI I INFRASTRUKTURA	
1.1. Visoko je učilište prepoznatljiva institucija po istraživačkim/umjetničkim postignućima u znanstvenoj/umjetničkoj disciplini iz koje izvodi doktorski studij.	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Nastavno je osoblje u pravilu iznimno kompetentno. Većinu znanstvenih radova objavljuje u časopisima matičnih institucija, hrvatskim i regionalnim, a pojedinci objavljuju i u međunarodnim časopisima. Više bi pažnje trebalo posvetiti objavljivanju u međunarodnim publikacijama i međunarodnoj suradnji općenito (sudjelovanju u regionalnim i europskim znanstvenim projektima). Bila bi to dodatna vrijednost ovoga ambicioznoga poslijediplomskog studija.</p> <p>Napomena: Stručno povjerenstvo nije moglo u potpunosti procijeniti kvalitetu objavljenih radova. Samoanaliza ne sadrži potpune podatke za cijeli niz zaposlenika.</p>
1.2. Broj i opterećenost nastavnika angažiranih na doktorskom studiju osiguravaju kvalitetno doktorsko obrazovanje.	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Stručno se povjerenstvo slaže u tome da je riječ o kvalitetnom studiju, no često pod cijenu osobne žrtve nastavnog osoblja. Opterećenje je velikog broja nastavnika prekomjerno (znatno premašuje 360 norma sati, dok se u nekim slučajevima radi i o dvostruko većem opterećenju od toga).</p>
1.3. Nastavnici su visokokvalificirani znanstvenici za predmete koje drže i kojima su posvećeni i time omogućuju kvalitetan doktorski studij.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Nastavnici su kvalificirani, predani i motivirani studijskim programom, što dokazuje i njihov <i>pro bono</i> rad s doktorandima i razmjerno visoka stopa završnosti.</p>
1.4. Broj i kvalifikacije mentora osiguravaju kvalitetnu izradu doktorskoga rada.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Mentori su kvalificirani (što dokazuju i podaci iz Samoanalize). U suradnji s komentorima s drugih hrvatskih, regionalnih i međunarodnih visokih učilišta osiguravaju kvalitetu izrade doktorskih disertacija.</p>
1.5. Visoko je učilište razvilo metode provjere kvalificiranosti nastavnika i mentora.	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Iako postoji mehanizam provjere kompetencija za izbore u</p>

	nastavna zvanja i ostali mehanizmi osiguravanja kvalitete poput Ureda za osiguranje kvalitete i godišnjeg plana prosudbe kvalitete, trebalo bi razviti dodatan mehanizam provjere kvalitete na razini samoga programa kako bi se osiguralo zadržavanje kvalitete programa, primjerice, godišnja revizija rada nastavnog osoblja koju bi provodio voditelj programa.
1.6. Visoko učilište raspolaže kvalitetnim istraživačkim resursima u skladu sa zahtjevima znanstvene discipline iz koje se izvodi doktorski program.	Potrebna poboljšanja Većina je općih baza znanstvenih časopisa dostupna preko programa na nacionalnoj razini, a pojedine časopise nabavlja i samo Sveučilište. Studenti imaju pristup knjižnici, a dostupni se resursi nadopunjuju i putovanjima u sklopu istraživanja u Hrvatskoj i inozemstvu. Treba više uložiti u pružanje pristupa svim dostupnim izvorima i računalnim bazama podataka i općenito u razvoj baza i računalne infrastrukture.
2. INTERNI SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STUDIJA	
2.1. Visoko je učilište definiralo i usvojilo djelotvorne postupke kojima se predlaže, odobrava i izvodi doktorski studij. Ti postupci uključuju obrazloženje znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba.	Visoka razina kvalitete Od samoga se početka Sveučilište opredijelilo za inovativan pristup poslijediplomskom studiju sa sljedećim temeljnim kriterijima: rad <i>pro bono</i> , besplatan studij, individualno prilagođen program istraživanja, širok izbor mentora (moguće je odabrati i mentore izvan Sveučilišta).
2.2. Program je usklađen sa znanstvenom misijom i vizijom, odnosno istraživačkom strategijom visokog učilišta.	Visoka razina kvalitete Poslijediplomski je studijski program usklađen sa strateškom vizijom Sveučilišta u Zadru odnosno kontekstualizacijom hrvatske kulturne baštine u širem okruženju. Sveučilište prioritetom smatra znanstvena istraživanja i cjeloživotno obrazovanje.
2.3. VU sustavno prati uspješnost programa periodičnim vrednovanjem dokorskog studija i radi na poboljšanjima.	Visoka razina kvalitete Provode se redovne revizije programa koje rezultiraju promjenama, a utemeljene su na komentarima doktoranada. Promjene su dosad uključivale uvođenje obveze imenovanja komentora zaposlena na Sveučilištu s ciljem lakšeg praćenja napretka doktoranada te uvođenje upisnih kvota s ciljem ograničavanja upisa na najbolje pristupnike.
2.4. Visoko učilište sustavno prati uspješnost mentora, ima mehanizme vrednovanja mentora te definirana pravila o promjeni mentora i	Potrebna poboljšanja Postoje mehanizmi procjene rada mentora. U akademskoj godini 2016./2017. proveden je postupak studentskog

<p>rješavanju mogućih problema između mentora i doktoranda.</p>	<p>ocjenivanja programa, u kojem je sudjelovalo šezdeset i osam doktoranada. Doktorandi su pozitivno ocijenili svoje mentore kao i komentore koji su nadgledali njihov rad, pomoć mentora prilikom izbora literature i savjete koje su dobili u vezi s metodologijom.</p> <p>Anketa je pokazala da doktorandi i mentori zajedno objavljuju znanstvene radove i da mentori potiču doktorande na sudjelovanje na relevantnim znanstvenim skupovima.</p> <p>Doktorandi prisutni na razgovoru s Povjerenstvom nisu bili upoznati sa službenim žalbenim postupkom. Izjavili su da bi se u slučaju prigovora obratili voditelju studijskog programa i Studentskom zboru. Također bi se mogli obratiti vlastitim predstavnicima u Senatu Sveučilišta. Treba uvesti službenu proceduru u slučaju prigovora, osobito u slučajevima koji se tiču odnosa doktoranada i njihovih mentora, s nekom službenom instancijom izvan samoga studijskog programa (tj. na razini Sveučilišta).</p>
<p>2.5. Visoko učilište osigurava akademsku čestitost i slobodu znanstvenog istraživanja.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Program sadrži obvezne kolegije koji se prilagođavaju potrebama svakoga pojedinog doktoranda. Individualan rad doktoranda i mentora uključuje i savjete u pitanjima istraživačke metode i etičkih aspekata znanstvenog istraživanja. Sustav se <i>Turnitin</i> koristi za zaštitu od plagijata.</p> <p>Doktorande se potiče na sudjelovanje na međunarodnim doktorskim radionicama i znanstvenim skupovima te doktorskim praktikumima na kojima predstavljaju rezultate svojih istraživanja.</p> <p>Doktorske su disertacije u tiskanom obliku dostupne u Sveučilišnoj knjižnici. Samoanaliza navodi kako je digitalni repozitorij doktorskih disertacija u postupku planiranja (poveznica: http://www.unizd.hr/sveucilis%20naknjiznica/Digitalnirepozitori%20jSveu%C4%8Dili%C5%A1tauZ%20adru/tabid/7089/Default.aspx).</p> <p>Stručno je povjerenstvo provjerilo i nacionalni digitalni repozitorij (DABAR) i uvjeralo se kako su disertacije u slobodnom pristupu dostupne i na toj lokaciji.</p>
<p>2.6. Postupak izrade i obrane teme dokorskog rada jasan je i objektivan te obuhvaća javno predstavljanje</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Prijedlog teme doktorske disertacije procjenjuje povjerenstvo</p>

<p>teme doktorskoga istraživanja.</p>	<p>koje čine barem tri člana, koje imenuje Senat Sveučilišta. Jedan je od članova mentor. Svi su članovi povjerenstva zaposleni kao nastavno-istraživačko ili istraživačko osoblje i priznati su stručnjaci u polju koje pokriva temu doktorske disertacije. Sinopsis se javno predstavlja, a predstavljanje se sinopsisa objavljuje na Sveučilištu i njegovim mrežnim stranicama. Osobito se važnim smatra sastavljanje prijedloga istraživanja prije samog upisa. Prijedlog se istraživanja nakon upisa doručuje mentorstvom i doktorskim praktikumima.</p>
<p>2.7. Ocjena doktorskoga rada rezultat je znanstvene procjene neovisnoga povjerenstva.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Mentori su članovi povjerenstva za obranu sinopsisa i povjerenstva za obranu doktorske disertacije. Mentori i voditelji programa spremni su promijeniti takvu praksu. Studijski program uključuje vanjske stručnjake u procjenu sinopsisa. To je katkad teško zbog jezične barijere (u pravilu je obrana na hrvatskom jeziku), same naravi teme ili obaju spomenutih čimbenika. Senat Sveučilišta ne dopušta obrane putem videokonferencije, što otežava uključivanje međunarodnih stručnjaka.</p> <p>Članovi su povjerenstva za obranu sinopsisa i povjerenstva za obranu doktorske disertacije nerijetko isti.</p>
<p>2.8. Visoko učilište objavljuje sve potrebne informacije o studiju, uvjetima upisa, izvođenja kao i uvjetima napredovanja i završetka studija na lako dostupnim mjestima i medijima.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Sve su potrebne informacije objavljene na mrežnim stranicama programa i u Vodiču za poslijediplomski studij.</p> <p>Nakon ankete provedene u akademskoj godini 2016./2017. mrežna je stranica studijskog programa Humanističke znanosti unaprijeđena prema prijedlozima iz ankete kako bi studentima ponudila jednostavniji pristup potrebnim informacijama i obrascima.</p> <p>Doktorandi s kojima se Povjerenstvo susrelo tijekom posjeta bili su zadovoljni dostupnošću potrebnih informacija tijekom studija. Pristupnici iz inozemstva imaju pravo upisa i postoje takvi slučajevi, ali smatramo kako bi privlačenje više takvih doktoranada unaprijedilo profil doktorskog studija.</p>
<p>2.9. Financijska sredstva prikupljena za potrebe doktorskog obrazovanja raspodjeljuju se jasno i na način koji osigurava održavanje i unapređivanje doktorske izobrazbe (osigurava provedbu i potporu</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Studij nema školarine.</p> <p>Sredstva prikupljena za obranu pojedine doktorske disertacije koriste se u tu svrhu.</p>

doktorskim istraživanjima kako bi studenti uspješno završili program).	<p>Prema mišljenju mentora, preostala sredstva treba potrošiti na nabavu potrebne literature i dovođenje gostujućih predavača.</p> <p>Predlažemo osnivanje zaklade kojoj bi cilj bio omogućavanje sudjelovanja na znanstvenim skupovima i financiranje istraživanja, osobito u slučaju doktoranada koji nisu zaposlenici Sveučilišta.</p>
2.10. Školarina se utvrđuje na temelju jasnih kriterija (i stvarnih troškova studija).	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Nema školarine s obzirom na to da mentori pristaju raditi <i>pro bono</i>.</p>
3. POTPORA DOKTORANDIMA I NAPREDOVANJE TIJEKOM STUDIJA	
3.1. Visoko učilište određuje upisne kvote na temelju nastavničkih i mentorskih kapaciteta.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Uvjeti su za upis izrađen plan istraživanja i odabran mentor, koji je dovoljno kvalificiran i posjeduje znanja potrebna za nadgledanje uspješna dovršetka predloženoga istraživačkog projekta. Voditelji su programa iz ranijih iskustava shvatili kako je bitno da je mentor motiviran i zainteresiran za temu istraživanja koliko i sam doktorand. Sveučilište je stoga odlučilo prilikom izbora mentora obratiti više pažnje na procjenu njihovih kompetencija i interesa. Komentori koji nisu zaposlenici Sveučilišta dodatno proširuju spektar ekspertiza i znanja na raspolaganju doktorandima. Svakom se doktorandu u slučaju da mentor nije zaposlenik Sveučilišta dodjeljuje komentor zaposlen na Sveučilištu.</p>
3.2. Visoko učilište određuje upisne kvote na temelju znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih, gospodarskih i drugih potreba.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Koordinatori su studijskog programa objasnili vlastite kriterije akademske izvrsnosti. Projekti su koje provode inovativni i doprinose odgovarajućem području znanstvenog interesa. Uvedene su upisne kvote koje određuju kapacitete svakoga pojedinoga znanstvenog polja. Neki doktorandi provode istraživanja nedvojbeno primjenjiva i izvan akademskog okružja.</p>
3.3. Visoko učilište određuje upisne kvote ovisno o dostupnom financiranju za doktorande, odnosno na temelju apsorpcijskih potencijala znanstveno-istraživačkih projekata ili drugih izvora financiranja.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Program se ne financira putem školarina, što ga čini dostupnijim i privlačnijim od većine programa u Hrvatskoj. Tijekom posjeta razgovarali smo o mogućnosti potencijalne suradnje s Gradom Zadrom u osiguravanju dodatnog izvora financiranja kako za studijski program tako i za doktorande. U svjetlu pojačanog interesa i velikog broja prijava, Sveučilište u</p>

	<p>postupku upisa uistinu upisuje samo najbolje pristupnike. Započelo se s prijavom za sredstva EU na razini pojedinih odjela i razmatra se mogućnost izrada projektnih prijava na razini studijskog programa.</p>
<p>3.4. Visoko bi učilište trebalo voditi računa o broju kandidata koje upisuje kako bi svakomu osigurao savjetnika (potencijalnog mentora). Od upisa do kraja doktorskog studija vodi se računa o tome da svaki doktorand ima održiv plan znanstvenog istraživanja te o dovršetku doktorskog istraživanja.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Mentori se biraju prije nego što je kandidat uopće primljen i djeluju iznimno motivirani u nastojanju da pomognu svojim doktorandima. Od studenata se očekuje da imaju plan istraživanja. Za razliku od ostalih visokih učilišta u Hrvatskoj, mentori nisu dodatno plaćeni za svoj posao na ovome studijskom programu. Studenti izjavljuju da je njihov odnos s mentorima vrlo dobar. Mentori istodobno ne smiju mentorirati više 3 doktoranda.</p>
<p>3.5. Visoko učilište osigurava privlačenje zainteresiranih, nadarenih i visokomotiviranih doktoranada i iz inozemstva.</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Prisutna je želja za privlačenjem doktoranada iz inozemstva. Organiziraju se međunarodni znanstveni skupovi, ali moglo bi se napraviti više u tom smislu. Povjerenstvo predlaže veću prisutnost na mrežnim stranicama s više podataka o samom programu na engleskom jeziku, uz Vodič koji smatramo korisnim. Prilagodljivost je programa doktorandima snaga koju treba više reklamirati.</p>
<p>3.6. Postupak je izbora upisanih doktoranada javan i utemeljen na izboru najkvalitetnijih kandidata.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Javni se poziv za upis objavljuje na mrežnim stranicama Sveučilišta u prikladnom roku. Kriteriji su upisa postroženi u odnosu na kriterije koji su bili na snazi prilikom pokretanja programa, a kako bi se osigurao upis najboljih pristupnika. Bitna je to činjenica s obzirom na to da je riječ o besplatnom studiju, što ga čini iznimno atraktivnim. Prije upisa procjenjuju se kvalifikacije svakoga pojedinog kandidata i dodjeljuje se odgovarajući mentor.</p>
<p>3.7. Visoko učilište osigurava razvidnost postupka izbora kandidata u skladu s objavljenim kriterijima, kao i postupka prigovora.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Nakon razredbenog postupka popis se primljenih kandidata objavljuje na mrežnim stranicama Sveučilišta i studijskog programa Humanističke znanosti. Pristupnici koji nisu primljeni imaju pravo žalbe, na koju je Vijeće doktorskog studija obvezno odgovoriti.</p>
<p>3.8. Postoji mogućnost priznavanja prethodnih postignuća doktoranada i kandidata za studij.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Priznaju se prethodna postignuća doktoranada.</p>

<p>3.9. Prava i obveze doktoranda određene su odgovarajućim aktima visokog učilišta te ugovorom o studiranju koji osigurava visoku razinu institucijske i mentorske potpore doktorandima.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Doktorandi zaposleni na Sveučilištu potpisuju ugovore o studiranju. Doktorandi koji nisu zaposleni na Sveučilištu naglasili su da su obaviješteni o svojim pravima i obvezama putem mrežnih stranica i Ureda za poslijediplomske studije. Povjerenstvo predlaže da se sa svim studentima potpisuju ugovori koji bi točno propisali ključne aspekte studija poput načina vrednovanja rada doktoranada i očekivanog broja sati rada s mentorom na koje doktorandi mogu računati, a kao dodatni mehanizam pravne zaštite svih uključenih u studij.</p>
<p>3.10. Osigurana je institucijska podrška za uspješnu prohodnost doktoranda kroz doktorski studij.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Mentori rade sa studentima od samoga početka i cijelo trajanje studija, uvijek usmjeravajući istraživanja i rad doktoranada na ono što izravno doprinosi razvoju doktorske disertacije. Uključuju doktorande u svoje projekte, potiču sudjelovanje na znanstvenim skupovima i objavljuju zajedničke znanstvene radove. Program raspolaže širokim spektrom resursa, međuknjižničnom posudbom, softverima za reference i bazama podataka dostupnim na Sveučilištu i <i>od kuće</i>.</p> <p>U svrhu poboljšanja predlažemo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osnivanje zaklade za stipendije, financiranje istraživanja, kotizacije za sudjelovanje na znanstvenim skupovima i troškove prijevoza, kao i financiranje vremena provedena u pisanju disertacija, osobito za doktoranade koji nisu zaposlenici Sveučilišta - uključivanje vanjskih članova s inozemnih visokih učilišta u ispitna povjerenstva - uvođenje mogućnosti povećanja broja mentora i komentora na tri u slučajevima u kojima unutar Sveučilišta nije moguće naći stručnjake u odgovarajućem području istraživanja - omogućavanje studentima s neaktivnim (tj. umirovljenim) mentorima promjenu mentora uz podršku Sveučilišta.
<p>4. PROGRAM I ISHODI DOKTORSKOG STUDIJA</p>	
<p>4.1. Sadržaj i kvaliteta programa doktorske studija u skladu su s međunarodno prihvaćenim standardima.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Individualiziran doktorski studij u kojem student pri upisu ima jasan prijedlog istraživačkog projekta i odabrao je odgovarajućeg mentora na samom početku studija za svaku je pohvalu. I studenti i mentori izrazili su nedvojbeno</p>

	<p>zadovoljstvo dinamikom studijskog programa neopterećenog bespotrebnim nastavnim sadržajima. Povjerenstvu se čini kako je fokusirano mentorstvo, u kojem sudjeluju mentor i doktorand, a usmjereno je na specifične potrebe povezane s temom istraživanja, idealan model koji svi dionici smatraju najproduktivnijim. Stoga, iako program ne sadrži obvezne kolegije za sve doktorande, individualizirani sastanci prilagođeni potrebama doktoranada taj program čine programom <i>visoke kvalitete</i>. Raznolikost tema doktorskih disertacija i disciplinarnih pristupa otkriva kako je riječ o studijskom programu koji pokriva različita polja humanističkih znanosti, uz primjenu različitih metoda i teorija. U tom je smislu program usporediv s doktorskim studijem Sveučilišta u Ghentu na kojem doktorandi također pohađaju individualizirane sastanke sa svojim mentorima. Uz to, obvezni doktorski praktikum koji počinje u drugom semestru prve godine studija hvalili su podjednako i doktorandi i mentori jer se njime uvodi obveza doktoranada da drugima predstave svoj napredak na teorijskom i metodološkom planu. Na taj se način pruža i prostor za povratne informacije prikupljene od drugih doktoranada i mentora koji sudjeluju u praktikumu.</p> <p>Na temelju uvida u dosad izrađene disertacije, Povjerenstvo predlaže da se uz kvalitativne kriterije vrednovanja disertacija uvedu i određeni kvantitativni kriteriji poput minimalne dužine doktorske disertacije, minimalnog broja bibliografskih jedinica itd.</p>
<p>4.2. Ishodi učenja navedeni na razini studijskog programa i njegovih segmenata u skladu su s razinom 8.2. HKO-a. Njima se jasno opisuju kompetencije koje će doktorandi steći tijekom dokorskog studijskog programa, uključujući i etičke zahtjeve provođenja istraživačkog rada.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Individualiziran pristup mentora doktorandima posve je prikladan zahtjevima poslijediplomskog studija i jasno se razlikuje od nižih razina obrazovanja (preddiplomske i diplomske). Studijski program jasno navodi kompetencije koje se njime stječu i tijekom trajanja studija usmjeren je na osposobljavanje doktoranada u provođenju neovisnog istraživanja i pisanja doktorske disertacije. Metodološki sastanci i doktorski praktikumi uzimaju u obzir važnost etičkih zahtjeva u znanstvenom istraživanju.</p> <p>Povjerenstvo preporučuje preoblikovanje ishoda učenja programa u skladu sa smjernicama za pisanje ishoda učenja (korištenje aktivnih glagola itd.).</p>
<p>4.3. Ishodi su učenja dokorskoga studija logično i jasno povezani s ishodima učenja pojedinih nastavnih sadržaja,</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>S obzirom na to da je program individualiziran bilo je zahtjevno</p>

mentorskog i istraživačkog rada.	ocijeniti nastavne sadržaje tijekom sastanaka s mentorima i doktorandima. Ipak, razgovori provedeni s doktorandima otkrili su kako su oni iznimno zadovoljni ishodom učenja takve metode poučavanja i rezultatima nastave i suradnje s mentorima, a što sve izravno doprinosi izradi doktorskih disertacija.
4.4. Programom doktorskog studija postižu se ishodi učenja i kompetencije u skladu s razinom 8.2. HKO-a.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>I u ovom je slučaju nekonvencionalan pristup studijskog programa s individualno prilagođenim poučavanjem onemogućio ocjenu ishoda i kompetencija za sve kolegije. Povjerenstvo ipak smatra kako ta vrsta individualiziranog pristupa poslijediplomskom studiju omogućuje doktorandima stjecanje kompetencija u skladu s njihovim specifičnim potrebama.</p> <p>Studijski program doktorandima omogućuje razvijanje vlastitog istraživanja od samoga početka i njegovo samostalno (mentorirano) provođenje kroz barem tri godine uz dodatnu apsolventsku godinu za pisanje disertacije koja je i formalno ugrađena u studij.</p>
4.5. Nastavne su metode (i raspodjela ECTS-a, ako je definirana), prikladne razini 8.2. HKO-a i osiguravaju postizanje jasno definiranih očekivanih ishoda učenja.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Individualizirano je mentorstvo prikladno za poslijediplomsku razinu i osigurava postizanje jasno definiranih ishoda učenja.</p>
4.6. Program omogućuje stjecanje generičkih (prenosivih) vještina.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Iako je studijski program utemeljen na individualiziranim metodama poučavanja, studenti njime stječu i generičke vještine poput sposobnosti kategorizacije i upotrebe velikih količina podataka, sposobnosti argumentacije i donošenja zaključaka, samostalnog rada itd.</p> <p>Studentima treba omogućiti češće sudjelovanje u međunarodnim projektima, rad na projektnim prijavama itd.</p>
4.7. Nastavni su sadržaji u funkciji trenutačnoga i budućega istraživačkog rada i osposobljavanja doktoranda (individualni plan nastave, generičke vještine i dr.).	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Svaki doktorand u suradnji s mentorom razvija vlastiti plan nastave, koji potom potvrđuje Vijeće studija. To je najveća prednost ovoga studijskog programa koja ga čini jedinstvenim u Hrvatskoj.</p>
4.8. Program osigurava kvalitetu međunarodnom povezanošću i	Potrebna poboljšanja

mobilnošću nastavnika i doktoranda.	<p>Ovaj aspekt programa zahtijeva najviše pažnje, s obzirom na to da nastavnici i doktorandi sudjeluju u skromnom broju međunarodnih projekata. Međunarodna bi se mobilnost mogla značajno poboljšati uz pomoć Sveučilišta, koje ima mogućnost potaknuti obrazovanje nastavnog osoblja i doktoranada iz sastavljanja prijedloga projekata, povećati sudjelovanje u međunarodnim projektima ili koristiti programe mobilnosti EU. Međunarodna će se suradnja ojačati, ako nastavno osoblje i studenti dobiju pristup dodatnim sredstvima koja bi im omogućila sudjelovanje u međunarodnim znanstvenim skupovima, umrežavanje s kolegama iz inozemstva i udruživanje u međunarodne mreže i strukovne asocijacije.</p>
-------------------------------------	---

*** NAPOMENA: PREPORUKE STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU
AGENCIJE I OZNAKA KVALITETE**

Zadaća je stručnog povjerenstva u reakreditaciji doktorskih studija višestruka. Povjerenstvo (ili dio povjerenstva) koje odlazi u posjet visokom učilištu izrađuje prijedlog izvješća na temelju samoanalize, posjeta i popratne, relevantne dokumentacije. Prijedlog izvješća usvajaju svi članovi povjerenstva jednoga grozda, a predsjednik povjerenstva grozda zadužen je za usklađivanje razine ocjenjivanja.

Stručno povjerenstvo u izvješću donosi procjenu zadovoljava li visoko učilište na doktorskom studijskom programu propisane zakonske i podzakonske uvjete, zadovoljava li dodatne/preporučene uvjete koje je utvrdio Akreditacijski savjet Agencije te ima li pozitivnu, odnosno zadovoljavajuću ocjenu kvalitete prema kriterijima ovoga dokumenta. Uz to stručno povjerenstvo obvezatno mora izraditi preporuke za unapređenje kvalitete.

Na temelju procjene svih navedenih elemenata stručno povjerenstvo može predložiti Akreditacijskom savjetu Agencije: izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta; pismo očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine ili uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo procijeni da visoko učilište svojim doktorskim programom ne zadovoljava zakonske i podzakonske uvjete ili da je kvaliteta izvođenja programa narušena (ne zadovoljava dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta ili je ocjena kvalitete jako loša), ono treba predložiti uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su zakonski i podzakonski uvjeti zadovoljeni, ali je kvaliteta narušena u određenim (gore navedenim) elementima te kako se utvrđeni nedostaci mogu ispraviti u roku do tri godine, ono treba predložiti pismo očekivanja.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su svi zakonski, podzakonski i dodatni/preporučeni uvjeti zadovoljeni, a ocjena kvalitete zadovoljavajuća, odnosno da studijski program ispunjava pravilno zacrtane ishode učenja za tu razinu i područje znanosti, ono može predložiti izdavanje potvrde te obvezati visoko učilište na unapređenje kvalitete u okviru naknadnog praćenja i izvještavanja Agenciji.

Konačno, ako je stručno povjerenstvo, prema gore navedenim kriterijima, predložilo izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta te je procijenilo kako se, osim minimalnog praga kvalitete studijskog programa, odnosno razine kvalifikacijskog okvira, program treba prepoznati kao doktorski program *visoke razine kvalitete*, tada ono Akreditacijskom savjetu može predložiti da Agencija takvu doktorskom programu dodijeli oznaku kvalitete *visoka razina kvalitete*. Time Agencija, uz suglasnost Akreditacijskog savjeta, visokom učilištu dodjeljuje pravo uporabe oznake u akademsku i promidžbenu svrhu.

Oznaka kvalitete *visoka razina kvalitete* ne može se predložiti odnosno dodijeliti programu ni visokom učilištu koje ne zadovoljava sve zakonske i podzakonske uvjete navedene u ovom dokumentu i sve dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta. Osim navedenog ocjena kvalitete programa treba odražavati visoku razinu kvalitete tako da je najmanje polovica potkriterija u svakom kriteriju ocjene kvalitete ocijenjena kao *visoka razina kvalitete*. Akreditacijski savjet Agencije donosi konačno mišljenje o dodjeli oznake. Sadržaj i oblik oznake kvalitete propisat će Agencija svojim općim aktom.

Akreditacijski savjet Agencije na sjednici razmatra završno izvješće sa svim preporukama i prijedlozima te o njemu donosi mišljenje. Agencija na temelju prethodnog mišljenja Akreditacijskog

savjeta donosi akreditacijsku preporuku ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje te po primitku ministrove konačne odluke o ishodu postupka dodjeljuje oznaku *visoke razine kvalitete*.